

בְּרַכָּאן לְכֻלְהוּ אַנּוּן תְּתַאי. וְהָהוּא רוּחָא עֲלָאָה אֲתַנְגִּיד
 וְאֲתַמְשִׁיךְ לְתַתָּא וְיַכְלִין לְאֲתַקְיִמָּא בְּעֲלָמָא. וּבְגִינֵי כֶּךָ
 לְעוֹלָם חֲסִדוֹ דָּא הוּא עוֹלָם דְּדוֹד מְלַכָּא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב
 לְעֹלָם בְּלֹא וָאֵו. דְּהָא כֵּד (אִידוּ) הֵהוּא רוּחָא אֲתַנְגִּיד
 לְהֵהוּא עוֹלָם, מִתְמָן נִפְקֵי בְּרַכָּאן וְחִיִּין לְכֻלָּא
 לְאֲתַקְיִמָּא. הַשְּׁתָּא דְּחָבוּ בְּנֵי נֶשָׂא אֲסַתְּלַק כְּלָא. בְּגִין
 דְּלֹא יִמְטִי הֵהוּא רוּחָא דְּחִיִּי לְהָאֵי עוֹלָם לְאֲתַהֲנַאָה מִנִּיה
 תְּתַאי וּלְאֲתַקְיִמָּא בֵּיה. בְּשִׁגְם הוּא בְּשָׂר בְּגִין דְּלֹא יִתְרַק
 הָאֵי רוּחָא לְהָאֵי עוֹלָם. מֵאֵי טַעְמָא דְּלֹא לְאַסְגָּאָה נַחֲשׁ
 תְּתַאָה. דְּדִרְגִין דִּיתְתַקַּף בֵּיה (ד"א ל"ג וּבְעֵינָן) רוּחָא
 דְּקִדּוּשָׁא דְּלֹא יִתְעַרֵב בְּרוּחַ מְסֻבָּא.

בְּשִׁגְם הוּא בְּשָׂר דָּא נַחֲשׁ קִדְמָאָה דִּיתְבַּרַךְ בְּגִין כֶּךָ
 הוּא בְּשָׂר כְּמָא דָּאֲתַ אֲמַר, (בראשית ו) קִץ כָּל בְּשָׂר
 בָּא לְפָנַי וְאֲמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן דָּא מְלֵאךְ הַמּוֹת. וְהֵיוּ יָמָיו
 מָאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲוִרִיכוּ דְּקוּסְטִירָא דְּקִיטְרָא:

הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאַרְצָא. תְּנִי רַבִּי יוֹסִי אֵלִין עֲזָא וְעֻזָּא"ל.
 כְּמָה דְּאֲתַמַּר דְּאַפִּיק (ד"א דְּאַפִּיל) לֹון קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא מְקִדּוּשָׁתָא דְּלְעִילָא. וְאֵי תִימָא וְהֵיךְ יִכְלוּ
 לְאֲתַקְיִמָּא בְּהָאֵי עֲלָמָא. אֲמַר רַבִּי תִימָא אֵלִין הוּוּ מֵאַנּוּן
 דְּכְתִיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ. וְהָא אֲתַמַּר דְּאַלִּין אֲתַחְזוּ
 לְבַנֵּי נֶשָׂא כְּחִזּוּ דְּלְהוֹן. וְאֵי תִימָא הֵיךְ יִכְלִין לְאֲתַהֲפֹכָא.

הָא אֲתָמַר דְּאֲתַהֲפֹכֵן לְכַמָּה גְּוֹוִינִין וּבִשְׁעָתָא דְּנַחְתֵּי
 אֲגַלִּימוּ בְּאוּרָא דְעֵלְמָא וְאֲתַחֲזִיזוּן כְּבַנֵּי נָשָׂא.
 וְהֵנִי עֲזָ"א וְעֵזָא"ל דְּמַרְדּוֹ לְעֵילָא וְאִפִּיל לֹון קוּדִישָׂא
 בְּרִיךְ הוּא וְאֲגַלִּימוּ בְּאַרְעָא וְאֲתַקְיִימוּ בֵּיהּ וְלֹא
 יִכִּילוּ לְאֲתַפְשֻׁטָא מִנֵּיהּ. וְלִבְתַר טָעוּ בְּתַר נָשִׂי עֵלְמָא.
 וְעַד כְּעַן יוֹמָא דָּא אַנּוּן קְיִימֵי וְאוּלְפֵי חֲרָשִׁין לְבַנֵּי נָשָׂא
 וְאוּלִידוּ בְּנִין וְקָרוּ לְהוּ עֲנָקִים גְּבַרִין. וְאַנּוּן נְפִילִים
 אֲקָרוּן בְּנֵי אֱלֹהִים. וְהָא אֲתָמַר.

השלמה מזהה שמטות (סימן מ"ו)

אֲמַר רַבִּי רְחוּמָאֵי כְּבוֹד וְלִב הָרִי הֵן אֶחָד אֱלָא שְׁכָבוֹד
 נִקְרָא עַל שֵׁם מַעְלָה וְלִב אֲתַקְרִי עַל שֵׁם פְּעוּלַת
 מָטָה. וְהֵינּוּ כְּבוֹד הַשֵּׁם וְהֵינּוּ לִב הַשָּׁמַיִם. מָאֵי נִיְהוּ
 (לְשַׁעֲיָה ר') מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ אֱלָא כָּל אוֹתָהּ אָרֶץ
 שְׁנִבְרָאת בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שְׁהוּא לְמַעְלָה כְּנֶגֶד אָרֶץ יִשְׂרָאֵל
 מְלֹאָה מִכְּבוֹד הַשֵּׁם וּמָאֵי נִיְנְהוּ חֲכָמִים דְּכָתִיב (מְשָׁלִי ג')
 כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחִלוּ וְכָתִיב (יִחְזַקְאֵל ג') בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ.
 וּמָאֵי הוּי כְּבוֹד זֶה. מְשָׁל לְמָה הַדְּבַר דּוּמָה לְמַלְךְ שְׁהִיָּה
 לוֹ מִטְרוּנִיתָא בְּחֻדְרוֹ שְׁכָל חֵיילָיו מִשְׁתַּעֲשָׁעִין בֵּהּ
 וְהִיוּ לָהּ בְּנִים וּבָאִים כָּל הַיּוֹם לְרֹאוֹת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּמְבָרְכִין
 אוֹתוֹ אֲמָרוּ לוֹ אָנָּה אֲמִנּוּ אֲמַר לָהֶם לֹא תוּכְלוּ לְרֹאוֹתָהּ
 עֲתָה. אֲמָרוּ בְּרוּכָה תִּהְיֶה בְּכָל מְקוֹם שְׁהִיא. וּמָאֵי דְכָתִיב

מִמְקוֹמוֹ מִכָּלֵל דְּלִיכָא דִּידַע אַתְּ מְקוֹמוֹ מְשָׁל
 לְמִטְרוֹנִיתָא שְׂבָאָה מִמְקוֹם רְחוֹק וְלֹא יִדְעוּ מֵאִין בָּאָה
 עַד שְׂרָאוּ שֶׁהִיא אִשְׁתְּ חֵיל נָאָה וְהַגּוֹנָה בְּכָל מַעֲשֵׂיהָ,
 אָמְרוּ זֹאת וּדְאִי מִן הָאֹר נִלְקָחָה כִּךְ בְּמַעֲשֵׂיהָ הָאִירָה אַתְּ
 הָעוֹלָם. שְׂאֵלוּ אוֹתָהּ מֵאִין אַתְּ אָמְרָה לָהֶם מִמְקוֹמִי אָמְרוּ
 אִם כֵּן גְּדוֹלִים אַנְשֵׁי מְקוֹמְךָ בְּרוּכָה תְּהִי וּמְבוֹרָךְ
 מְקוֹמְךָ.

וְכִי אֵין כְּבוֹד יִי אֶחָד מִצְבָּאוֹתָיו לֹא גָרַע אַמְאִי מְבָרְכִין
 לֵיהּ. אֶלָּא מְשָׁל לָמָּה הִדְבָּר דּוּמָה, לְאִישׁ שֶׁהָיָה לוֹ
 גֵּן נָאָה וְחוּץ לְגֵן בְּקִרְוֹב מִמְּנֹו חֲתִיכַת שְׂדֵהָ. וְאִם הִשְׁקָה
 הֵגֵן בְּתַחֲלַת שְׁקִיּוֹתוֹ הִלְכוּ לָהֶם הַמַּיִם עַל כָּל הֵגֵן. אַךְ
 אוֹתָהּ חֲתִיכָה שֶׁל שְׂדֵה שֶׁהִיא אֵינָה דְבוּקָה, אַף עַל פִּי
 שֶׁהַכֹּל אֶחָד הוּא לְפִיכֶךָ פֶּתַח לָהּ מְקוֹם וְהִשְׁקָה לָהּ לְבִדְהָ.

(עד כאן מזהה שמטות)

וַיֹּאמֶר יִי אֶמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בְּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי
 הָאָדָמָה. רַבִּי יוֹסִי פֶּתַח (ישעיה נח) כִּי לֹא מִחֲשָׁבוֹתַי
 מִחֲשָׁבוֹתֵיכֶם.

תָּא חֲזִי, כַּד בַּר נָשׁ בְּעֵי לְנַקְמָא מֵאַחֲרָא שְׁתִּיק וְלֹא
 אָמַר מִיָּדִי. דְּאֵילוּ אוֹדְעִיהּ יִסְתַּמַּר וְלֹא יִכִּיל לֵיהּ.
 אֲבָל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאוּ הָכִי עָבִיד. לֹא עָבִיד דֵּינָא
 בְּעֵלְמָא עַד דְּאֶכְרִיז וְאוֹדַע לְהוּ זְמַנָּא תְּרִין וְתִלְתָּא. בְּגִין

דָּלָא אִיתָאי דִּימְחֵי בִּינְדִּיה דִּיִּמָּא לִיה מָה עֲבַדַּת וְלֹא יִסְתַּמַּר מְנִיה וְלֹא יִכִּיל לְקִיִּמָּא קִמִּיה.

תָּא חֲזִי, וַיֹּאמֶר יי אֲמַחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בִּרְאִיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה. אֹדַע לֹוֹן עַל יְדָא דְנַח וְאֲתֵרִי בְּהוֹן כְּמָה זְמַנִּין וְלֹא שְׁמַעִי. בְּתֵר דָּלָא שְׁמַעוּ, אִיִּיתִי עֲלִיהוֹן דִּינָא וְאוּבִיד לֹוֹן מֵעַל אִפִּי אַרְעָא.

תָּא חֲזִי מָה פְּתִיב בִּיה בְּנַח וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ (ס' א) נַח לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעַשְׁנֹו.

(האר"י) (ס"א) אִמָּאי הֲכָא לֵאמֹר. וְאִמָּאי זֶה. אֲלָא לֵאמֹר דָּא אֲתַתָּא. זֶה דָּא צְדִיק. רְמֹז דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לִיה לְנַח בְּיִתָּא דְאַרְעָא. לֵאמֹר. מָאי לֵאמֹר. אֲלָא אֲתֵר דָּא קָרִי לִיה נַח וּמָאן אִיהוּ אַרְעָא קְדִישָׁא. לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ עֲבַד לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַתָּא כְּגוּוּנָא עֵילָאָה. פְּתִיב הֲכָא זֶה יִנְחַמְנוּ וּכְתִיב הֵתֵם (ישעיה כה) זֶה יי קוֹיְנוּ לֹו. זַכְּאִין אַנּוּן צְדִיקִיָּא דְרְשִׁימִין בְּרְשִׁימוּ דְגוּשְׁפִּנְקָא דְמִלְכָּא עֵילָאָה לְמַהוּי בְּשִׁמְיָה רְשִׁימִין. וְאִיהוּ שׁוּי שְׁמַהן בְּאַרְעָא כְּדָקָא יָאוּת. פְּתִיב וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נַח, וּכְתִיב, (בראשית כה) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב. אִמָּאי לָא פְּתִיב אֶת. אֲלָא הֵתֵם דְרָגָא (הדרא) וְהֲכָא דְרָגָא אַחְרָא. כְּמָא דְאֶת אֲמֹר (ישעיה ו) וְאַרְאָה אֶת ה'. וְאַרְאָה יי לָא פְּתִיב אֲלָא אֶת יי. אוּף הֲכָא וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב דְרָגָא דִּילִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִמֶּשׁ קָרִי לִיה יַעֲקֹב. אֲבַל הֲכָא א"ת, לְאֲכַלְלָא שְׁכִינְתָּא).

מִנָּא הוּה ידע. אלא בשעתא דלייט קודשא בריך הוא
 עלמא דכתיב ארוהה האדמה בעבורך. אמר אדם
 קמי (דף נח ע"ב) קודשא בריך הוא, רבונו של עולם עד מתי
 יהא עלמא בלטייתא. אמר ליה עד דיתיליד לך בן מהול
 כגוונא דילך. והווי מחפאן עד שעתא דאתיליד נח. וכיון
 דאתיליד (נח נט ב) חמא ליה גזיר רשים באת קדישא.
 וחמא שכינתא מתדבקא בהדיה. כדין קרא שמייה על מה
 דעביד לבתר.

בְּקִדְמִיתָא לָא הוּו ידעי למזרע ולמחצד ולמחרש והווי
 עבדי פולחנא דארעא בידייהו. כיון דאתא
 נח אתקין אומנותא להו וכל מאנין (צ ב) דצריכין לתקנא
 ארעא למעבד פירין. הדא הוא דכתיב זה ינחמנו
 ממעשנו ומעצבון ידינו, מן האדמה. דאיהו אפיק ארעא
 ממה דאתלטייא. דהווי זרעין חטין וקצרין גובין ודרדרין.
 ובגיני כך פתיב איש האדמה.

רבי יהודה אמר איש האדמה כמא דאת אמר, (רות א)
 איש נעמי. בגין דאקרי צדיק ואפיק לה לארעא
 בקרבנא דעבד ממה דאתלטייא דכתיב לא אוסיף לקלל
 עוד את האדמה בעבור האדם. ובגין דא אקרי איש
 האדמה. ועל דא קרא ליה שמא על מה דייתי.
 רבי יהודה פתח (תהלים מו) לכו חזו מפעלות אלהים אשר

שֵׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּנָה וְאֶתְמַר. אֲבָל לְכוּ
 חֲזוּ וְגו'. (מֵאִי חֲזוּ כְּמֵא דְאֶתְ אָמַר, (ישעיה כא) חֲזוֹת קֶשֶׁה הוֹגֵד לִי.
 בְּעוֹבְדוֹי דְקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְגְּלִי נְבוּאָה עֲלָאָה לְבְנֵי
 נְשָׂא. אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ. שְׁמוֹת וְדָאִי דְהָא שְׁמָא
 גָּרִים לְכֻלָּא) (וְהוּא לְשׁוֹן שְׁמֻמּוֹן) דְּאֵלוּ הָווּ מְפַעְלוֹת יוֹד הָא וְאוּ
 הָא שֵׁם קִיּוֹם בְּאֶרֶץ, אֲבָל בְּגִין דְּהָווּ מְפַעְלוֹת שְׁמָא
 דְּאֵלֵהִים שֵׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ.

אָמַר לִיָּה רַבִּי חֵיָּיא הַשְּׁתָּא אֶתְעַרְתָּ לְהָאִי. לָאוּ, אֲנָא
 הָכִי אֲמִינָא לִיָּה. בְּגִין דְּבִין שְׁמָא דָּא וּבִין שְׁמָא
 דָּא כְּלָא הוּא שְׁבַחָא. אֲבָל אֲנָא אֲמִינָא לִיָּה כְּמָה
 דְּאֶתְעַרוּ חֲבַרְיָא דְשׁוּי שְׁמָהֶן. שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ שְׁמוֹת מִמֶּשׁ

(שם בארץ ואמאי בגין לאשתמשא בהו עלמא ולמהוי קיומא בעלמא).

רַבִּי יִצְחָק אָמַר כְּלָא הוּא. וְאֶפִּילוּ מַה דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה
 שְׁפִיר קָאָמַר. דְּאֵלוּ יְיָה עֲלָמָא בְּשְׁמָא דְרַחֲמֵי
 יִתְקַיֵּים עֲלָמָא, אֲבָל בְּגִין דְּאֶתְבְּרִי עֲלָמָא עַל דִּינָא
 וְקַיֵּמָא עַל דִּינָא שֵׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ וְשְׁפִיר הוּא דְּאֶלְמִלָּא
 כֶּךָ לָא יְכִיל עֲלָמָא לְאֶתְקַיֵּמָא מִקְּמֵי חוּבִיהוֹן דְּבְנֵי נְשָׂא.
 תָּא חֲזִי, נַח כַּד אֶתְיִילִיד קְרוֹן לִיָּה עַל שְׁמָא דְנַחֲמָה (נח)

נִיחָא לִיָּה, נִיחָא לְעֲלָמָא, נִיחָא לְאֶבְהֶן, נִיחָא לְבְנֵין, נִיחָא לְעֲלָאִין, נִיחָא לְתַתְּאִין.

נִיחָא לְעֲלָמָא דִין, נִיחָא לְעֲלָמָא דְאֶתִי) וְלֵהוּי (ד"א ולמהוי) שְׁמָא גָּרִים. אֲבָל
 (נ"א לגבי) קוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָאוּ הָכִי. נַח בְּהַפּוּךְ אֶתְוּוֹן חֵן
 כְּמָא דְאֶתְ אָמַר וְנַח מְצָא חֵן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי חָן הֵינּוּ נַח. בְּצַדִּיקֵיָא שְׁמִיהוֹן גָּרִים
 לְטַב. בְּחַיִּיבֵיָא שְׁמִיהוֹן גָּרִים לְבִישׁ. בְּנַח פְּתִיב וְנַח
 מְצָא חָן בְּעֵינֵי יי. בְּעַר בְּכוֹר יְהוּדָה אֶתְהַפְּכוּ אֶתְוִי
 לְבִישׁ. עַ"ר ר"ע. רַע בְּעֵינֵי יי.

תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּאֶתִּיּוּלִיד נַח חָמָא עוּבְדִּיהוֹן דְּבַנֵּי נָשָׂא
 דְּאֲנוּן חָטְאן קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּה גְּנִיז
 גְּרַמִּיה וְאֶשְׁתַּדֵּל בְּפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיה. בְּגִין דְּלֹא לְמַהֲרָ
 בְּאוּרְחֵיָהוּ. וְכִי תֵאמַר בְּמָה אֶשְׁתַּדֵּל. בְּהָהוּא (ל"ב) סְפָרָא
 דְּאָדָם וְסְפָרָא דְּחַנוּךְ וְהוּה אֶשְׁתַּדֵּל בְּהוּ לְמַפְלַח לְמֵרִיה.
 תָּא חֲזִי, דְּהֵכִי הוּא דְּהָא נַח מְנָא הוּה יַדַּע לְקָרְבַּ קָרְבָּנָא
 לְמֵרִיה. אֶלָּא בְּגִין דְּאֶשְׁכַּח חֲכָמָתָא עַל מַה מֵתְקִיִּים
 עֲלָמָא וַיַּדַּע דְּעַל קָרְבָּנָא מֵתְקִיִּים. וְאֶלְמָלָא קָרְבָּנָא לָא
 הוּוּ קִיִּימֵי עֲלָאי וְתַתָּאי.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּה אֲזִיל בְּאַרְחָא וְהוּוּ עֲמִיה רַבִּי אֶלְעָזָר
 בְּרִיה וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֵיָא. עַד דְּהוּוּ אֲזִיל, אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר לְאַבּוּהֵי אֲרַחָא מֵתְקָנָא קָמֵן בְּעֵינָן לְמִשְׁמַע
 מְלִי דְּאוּרֵיָתָא. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (קהלת י) גַּם בְּדַרְךְ
 כְּשֶׁהִסָּכַל הוֹלֵךְ לְבוֹ חֶסֶר וְגו'. כַּד בַּר נָשׁ בְּעֵי לְאַתְקָנָא
 אֲרַחֲיָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. עַד לָא יִפּוּק לְאַרְחָא בְּעֵי
 לְאַמְלָכָא בֵּיה וּלְצִלֵי קָמִיה עַל אֲרַחֲיָה. כְּמָה דְּתַנִּינָן
 דְּכַתִּיב, (תהלים פה) צָדֵק לְפָנָיו יִהְיֶה וַיִּשֶׁם לְדַרְךְ פְּעַמְיוֹ.
 דְּהָא שְׁכִינְתָא לָא אֶתְפָּרְשָׂא מִנֵּיה.

וּמֵאֵן דְּאִיהוּ לָא מְהִימְנָא בְּמַרְיָה, מַה כְּתִיב (דף נט ע"א) בֵּיהּ
 וְגַם בְּדַרְךָ כְּשֶׁהֶסְכֵּל הוֹלֵךְ לְבוֹ חֶסֶר. מֵאֵן לְבוֹ. דָּא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְלֹא יְהֵךְ עֵמִיהּ בְּאַרְחָא וְגֵרַע מִן
 סִייעֵתִיהּ בְּאַרְחִיהּ. בְּגִין דִּתְהוּא בַר נָשׁ דְּלֹא מְהִימֵן בֵּיהּ
 בְּמַאֲרִיָּה עַד לָא יִפּוּק בְּאַרְחָא לָא בְּעֵי סִיעֵתָא דְּמַאֲרִיָּה.
 וְאִפִּילוּ בְּאַרְחָא כִּד אִיהוּ אֲזִיל לָא אֲשֶׁתִּדְלַל בְּמִלֵּי
 דְּאוּרִייתָא. וּבְגִינֵי כֶךָ לְבוֹ חֶסֶר דְּלֹא אֲזִיל
 בְּהַדְיָה דְּמַרְיָה וְלֹא אֲשֶׁתִּכַּח בְּאַרְחִיהּ. וְאִמַר לְכֹל סְכָל
 הוּא, אִפְלוּ כִּד שְׁמַע מְלָה דְּמְהִימְנוּתָא דְּמַאֲרִיָּה, הוּא
 אִמַר דְּטַפְשׁוּתָא הוּא לְאֲשֶׁתִּדְלַל בֵּיהּ. כִּהֲאֵי דְּשֶׁאִילוּ לְבַר
 נָשׁ (חד) עַל אַת קְיִימָא דְּרִשִׁימוּ בְּבִשְׂרִיָּה דְּבַר נָשׁ. וְאִמַר
 לָאו אִיהוּ מְהִימְנוּתָא. שְׁמַע רַב יִיבָא סְבָא וְאִסְתַּכַּל בֵּיהּ
 וְאִתְעַבִּיד תְּלָא דְּגֵרְמִי. וְאַנֵּן בְּהֵאֵי אוּרְחָא בְּסִיעֵתָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵינֵן לְמִימַר מִלֵּי דְּאוּרִייתָא.
 פִּתְחָא וְאִמַר (תהלים 15) הוֹרְנִי יְיָ דְּרַכְּךָ אֶהְלֵךְ בְּאַמְתְּךָ יַחַד
 לְבָבִי לִירְאָה שְׁמֶךָ. הֵאֵי קָרָא קִשְׂיָא. דִּהָא תְּנִינֵן
 כִּלְאָה הִיא בִּידָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בַּר לְמַהוּי זַכָּאָה אוּ
 חִיִּיבָא. וְדוּד הֵיךְ תָּבַע דָּא מַעַם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֶלָּא
 דְּוֹד הָכִי קָאִמַר. הוֹרְנִי יְיָ דְּרַכְּךָ. הֵהוּא אֶרַח מִישׁוּר
 וּמִתְקַנָּא לְגַלְאָה עֵינֵי וּלְמַנְדַּע לֵיהּ, וּלְבַתַּר אֶהְלֵךְ
 בְּאַמְתְּךָ אִיהֵךְ בְּאַרְחָא קְשׁוּט וְלֹא אִסְטִי לְיִמִּינָא

וְלִשְׁמֵאלָא. יַחַד לְבָבִי מֵאֵן לְבָבִי. כְּמֵא דְאֵת אִמֵּר (תהלים
 עג) צוֹר לְבָבִי וְחֻלְקִי. וְכָל דָּא אֲנָא תְּבַע לִירָאָה אֶת שְׁמֵךְ.
 לְאֵת דְּבִקָּא בְּדַחֲלֵתְךָ, לְאִסְתַּמְרָא אֹרְחֵי כְּדָקָא יְאוּת.
 לִירָאָה שְׁמֵךְ אַתְר חוּלְקֵי דְבִיָּה שְׂרִיא דַּחֲלֵתָא לְמַדְחַל.
 תָּא חֲזִי, כָּל בַּר נֶשׁ דְּדַחֲחִיל לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 שְׂרִיא עֲמִיָּה מְהִימְנוּתָא כְּדָקָא יְאוּת דְּהָא הֵהוּא בַּר
 נֶשׁ שְׁלִים בְּפוּלְחָנָא דְמַרְיָה. וּמֵאֵן דְּלָא שְׂרִיא בִּיָּה דַּחֲלָא
 דְמַרְיָה לָא שְׂרִיא עֲמִיָּה מְהִימְנוּתָא וְלָאוּ אִיְהוּ כְּדָאִי
 לְמַהוּי לִיָּה חוּלְקָא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי.

תְּו פִּתַּח וְאִמֵּר, (משלי ד) וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגֵה הוּלֵךְ
 וְאוֹר עַד נְכוּן הַיּוֹם. זְכָאִין אַנּוּן צְדִיקָא בְּעֵלְמָא דִּין
 וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי בִיקְרִיהוּן.
 תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגֵה. מֵאִי כְּאוֹר
 נֹגֵה. כִּהְהוּא נְהוּרָא דְנְהִיר דְּבִרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּעוּבְדָא דְבְּרֵאשִׁית, דָּא הוּא דְגַנְיֻז לֹון לְצְדִיקָא לְעֵלְמָא
 דְאֵתִי. הוּלֵךְ וְאוֹר דְּאִיְהוּ סְלִיק בְּנְהוּרִיָּה תְּדִיר וְלָא גְרַע
 מִנִּיהָ. אֲבָל בְּחִיבֵיָּא מַה כְּתִיב, (משלי ד) דֶּרֶךְ רְשָׁעִים
 כְּאִפְלָה, לָא יִדְעוּ בְּמַה יִּכְשְׁלוּ. לָא יִדְעוּ, וְכִי לָא יִדְעִין.
 אֲלָא חִיבֵיָּא אֲזִלִּי בְּעַקִּימוּ דְאַרְחָא בְּהֵאִי עֵלְמָא. וְלָא
 בְּעָאן לְאִסְתַּכְּלָא דְזֻמִּין (ד"א ל"ג לון) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְמִידֵן לְהוּ בְּהֵהוּא עֵלְמָא וְלֵאעֲלָאָה לֹון בְּדִינָא דְגִיְהֵנָם.

וְאֲנֹנִי צְוֹחִין וְאֹמְרִין וְוִי לָן דְּלֹא אֹרִיכְנָא אֹדְנִין וְלֹא
 אֲצִיתְנָא בְּהֵוּא עֲלֵמָא. וּבְכָל יוֹמָא אֹמְרִי וְוִי דָא (רלז ב).
 תָּא חֲזִי, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַנְהָרָא לֹון לְצַדִּיקָיָא
 לְעֲלֵמָא דְאַתִּי, וְלִמְיָהּ לֹון אֲגַר חוּלְקָהוֹן אֲתֵר
 דְּעֵינָא לָא שְׁלֵטָא לְמִיָּקָם עֲלֵיהּ כְּמָא דְאַתְּ אֹמֵר, (ישעיה סד)
 עֵין לֹא רָאֲתָה אֱלֹהִים זֹולְתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לֹו. וּכְתִיב,
 (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפַגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בֵּי. וּכְתִיב,
 (מלאכי ג) וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אַפֵּר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.
 זְכַאִין אֲנֹנִי צַדִּיקָיָא בְּעֲלֵמָא דִּין וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי. עֲלֵיִהּ
 כְּתִיב (ישעיה ס) צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ. וּכְתִיב, (תהלים
 קמ) אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ. בְּרוּךְ
 יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (חסר):

פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת נַח

(דף נט ע"ב) אֱלֹהֵי תּוֹלְדוֹת נַח, רַבִּי חֲזִי אֶתְחַתֵּחַ (ישעיה ס) וְעִמָּךְ
 כָּלִם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מִטְּעֵי
 מַעֲשֵׂה יַדֵּי לְהַתְּפָאֵר. זְכַאִין אֲנֹנִי יִשְׂרָאֵל דְּמִשְׁתַּדְּלִי
 בְּאֹרִיִּיתָא, וַיִּדְעֵי אֶרְחִין דְּאֹרִיִּיתָא, דְּבִגְיָנָה יִזְכּוּן
 לְעֲלֵמָא דְאַתִּי.
 תָּא חֲזִי, כָּל יִשְׂרָאֵל אֵית לֹון חוּלְקָא לְעֲלֵמָא דְאַתִּי.

וְאֲנֹנִי צְוֹחִין וְאֹמְרִין וְוִי לָן דְּלֵא אֹרִיכְנָא אֹדְנִין וְלֵא
 אֲצִיתְנָא בְּהֵוּא עֲלֵמָא. וּבְכָל יוֹמָא אֹמְרִי וְוִי דָא (רלז ב).
 תָּא חֲזִי, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַנְהָרָא לֹון לְצַדִּיקָיָא
 לְעֲלֵמָא דְאַתִּי, וְלִמְיָהּ לֹון אַגְר חוּלְקָהוֹן אֲתֵר
 דְּעֵינָא לָא שְׁלֵטָא לְמִיָּקָם עֲלִיהּ כְּמָא דְאַתְּ אֹמֵר, (ישעיה סד)
 עֵין לָא רָאֲתָה אֱלֹהִים זֹולְתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לֹו. וּכְתִיב,
 (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפַגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בֵּי. וּכְתִיב,
 (מלאכי ג) וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אַפֵּר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.
 זְכַאִין אֲנֹנִי צַדִּיקָיָא בְּעֲלֵמָא דִּין וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי. עֲלִיִּהּ
 כְּתִיב (ישעיה ס) צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ. וּכְתִיב, (תהלים
 קמ) אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ. בְּרוּךְ
 יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (חסר):

פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת נַח

(דף נט ע"ב) אֱלֹהֵי תּוֹלְדוֹת נַח, רַבִּי חֲזִי אֶתְחַת (ישעיה ס) וְעִמָּךְ
 כָּלִם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מִטְּעֵי
 מַעֲשֵׂה יַדֵּי לְהַתְּפָאֵר. זְכַאִין אֲנֹנִי יִשְׂרָאֵל דְּמִשְׁתַּדְּלִי
 בְּאֹרִיִּיתָא, וַיִּדְעֵי אֶרְחִין דְּאֹרִיִּיתָא, דְּבִגְיָנָה יִזְכּוּן
 לְעֲלֵמָא דְאַתִּי.
 תָּא חֲזִי, כָּל יִשְׂרָאֵל אֵית לֹון חוּלְקָא לְעֲלֵמָא דְאַתִּי.

מֵאִי טַעֲמָא בְּגִין דְּנִטְרִין בְּרִית דְּעֵלְמָא אֶתְקִיִּים עֲלֵיהּ.
כְּמָא דְּאֵתְ אָמַר, (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וּלְיָלָה חֻקוֹת
שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל דְּנִטְרִי בְּרִית
וְקִבִּילוּ לֵיהּ אֵית לֹון חוֹלְקָא בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי.

וְלֹא עוֹד אֵלָא בְּגִין כֶּךָ אֶקְרוּן צְדִיקִים. מִכָּאן אוּלְפִנָּא
כֹּל מָאן דְּנִטְרִי הֵאֵי בְּרִית דְּעֵלְמָא אֶתְקִיִּים עֲלֵיהּ.
אֶקְרִי צְדִיק. מִנָּא לָן מִיּוֹסָף. בְּגִין דְּנִטְרִי לֵיהּ לְבְרִית
עֵלְמָא, זָכָה דְּאֶקְרִי צְדִיק. וְעַל כֶּךָ וְעַמְדָּא כְּלָם צְדִיקִים
לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אֵלָה בְּכָל אֲתֵר פָּסֵל אֶת הָרָאשׁוֹנִים
תְּנִינָן וְכוּ'. מַה כְּתִיב לְעֵילָא בְּפִרְשָׁתָא דְּבְרָאשִׁית
(בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד
וְגו'. הֵהוּא נָהָר דְּנִגִּיד וְנִפְיָק וְעֵייל לְגִנְתָּא וְאִשְׁקִי לֵיהּ
מִשְׁקִיו דְּלְעֵילָא וְעֵבִיד לֵיהּ נִיּיחָא וְעֵבִיד אִיבִין וְרַבִּי
זְרַעִין. וְהוּא כְּדִין נִיּיחָא לְכֻלָּא. וְדָא נִיּיחָא לֵיהּ לְגִנְתָּא.
וְדָא עֵבִיד נִיּיחָא בִּיהּ (ב"א) לְגִנְתָּא. וְגִנְתָּא נִיּיחָא בִּיהּ).

כְּמָא דְּאֵתְ אָמַר (בראשית ג) כִּי בּוֹ שָׁבַת. וְכְתִיב, (בראשית ב)
וַיִּשְׁבּוּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְדָא רֹזָא דְּמַלְהָ דָּא עֵבִיד תּוֹלְדוֹת
וְלֹא אַחְרָא.

תַּא חֲזִי (כח ב כגוונא דא נח לתתא. קיימא קדישא הנה דוגמא דלעילא. ועל דא אקרי
איש האדמה. ורזא אולפנא, דהא נח אצטריר לתיבה לאתחברא בה. ולקיימא זרעא

דכולא דכתיב לחיות זרע.

מֵאֵן תִּיבָה. דָּא (דא) (לג ב) אַרְוֹן הַבְּרִית. וְנַח וְתִיבָה לְתַתָּא
הָכִי הָווּ פְּדוּגְמָא (דא) דְּלַעִילָא. נַח פְּתִיב בֵּיהּ בְּרִית
דְּכְתִיב וְהִקְיִמוּתֵי אֶת בְּרִיתֵי אֶתְךָ וְגו'. וְעַד דְּאֶתְקִיִּים
בֵּיהּ בְּרִית לָא עָיִל לְתִיבוּתָא. דְּכְתִיב וְהִקְיִמוּתֵי אֶת
בְּרִיתֵי אֶתְךָ וּבִאת אֶל הַתִּיבָה. וּכְדִין הָוָה תִּיבָה אַרְוֹן
הַבְּרִית. תִּיבָה וְנַח כְּלָא פְּגוּוּנָא דְּלַעִילָא. וּבְגִין דְּהֵאֵי
בְּרִית לַעִילָא הוּא עָבִיד תּוֹלְדוֹת. פְּגוּוּנָא דָּא נַח (ד"א
לְתַתָּא) אִיהוּ עָבִיד תּוֹלְדוֹת. בְּגִינֵי כֶּךָ (כְּמֵא דְּאֶת אִמְר) אֵלֶּה
תּוֹלְדוֹת נַח.

נַח אִישׁ צְדִיק. הָכִי הוּא וְדָאֵי פְּגוּוּנָא דְּלַעִילָא. וְעַל דָּא
(משלי י) וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם כְּתִיב. וְאַרְעָא עַל דָּא
אֶתְקִיִּמַת. דְּהֵא אִיהוּ עֲמוּדָא דְּעֵלְמָא קִיִּמָּא עֲלֵיהּ. וּמֵאֵן
אִיהוּ דָּא צְדִיק. וְנַח אֶקְרִי צְדִיק לְתַתָּא. וְרוּא (נ"א דא)
דְּכֻלָּא, אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נַח, דִּיִּקָּא, דְּלָא אֶתְפָּרֵשׁ
מִנֵּיהּ לְעֵלְמִין. וְלִמְהוּי הוּא בְּאַרְעָא פְּגוּוּנָא דְּלַעִילָא אִישׁ
צְדִיק יִסוּדָא דְּעֵלְמָא. בְּרִית שְׁלוֹם שְׁלֵמָא דְּעֵלְמָא. אִישׁ
הָאֲדָמָה וְדָאֵי. וְעַל דָּא (בראשית ו) וְנַח מֵצָא חֵן בְּעֵינֵי יי.
תָּמִים הָיָה בְּדוֹרוֹתָיו. מָאֵי בְּדוֹרוֹתָיו, אֵלִין אַנּוּן דְּנַפְקוּ
מִנֵּיהּ. הוּא אֲשֵׁלִים לְכֻלְהוּ. וְהוּא הָוָה שְׁלִים
מִכְּלָהוּ. תָּמִים הָיָה דְּאֶתְיִילִיד מְהוּל דְּכְתִיב הִתְהַלֵּךְ לְפָנֵי
וְהָיָה תָּמִים. בְּדוֹרוֹתָיו וְלֹא בְּדָרִין דְּעֵלְמָא דְּהֵא מִנֵּיהּ
נַפְקוּ (תּוֹלְדוֹת בְּעֵלְמָא).

תוספתא

למה נח נח תרי זמני. אלא כל צדיק וצדיק די בעלמא אית ליה תרין רוחין. רוחא חד בעלמא דין ורוחא חד בעלמא דאתי. והכי תשכח בכלהו צדיקי משה משה, יעקב יעקב, אברהם אברהם, שמואל שמואל, שם שם. בר מיצחק דלא פתיב ביה כמה דכתיב בהו. בגין דיצחק בשעתא דאתקרב על גבי מדבחא נפקת נשמתיה דהות ביה בהאי עלמא. וכיון דאתמר ביה באברהם, ברוך מחיה המתים תבת ביה נשמתיה דעלמא דאתי. בגין דא תשכח דלא יחד קודשא בריך הוא שמייה אלא על יצחק בגין דאתחשב כמת ועל דא רמז קרא ואמר (איוב ז) הן בקדושו לא יאמין וגו'.

דבר אחר אלה תולדות בגין דהוה צדיק שבח ליה תרי זמני. תמים היה בדורותיו, אבל בדרין אחרנין אינו נחשב לכלום, כמו דרא דאברהם

ודרא דמשה ודרא דדוד. דבר אחר חמי מאי עבד בדרא דכלהו חייבים,

קל וחומר אלו היה בדרא דכלהו צדיקים: (עד כאן תוספתא)

תא חזי, נח אתחזי מיומא דאתברי עלמא למהוי בתיבה בחבורא חד ולמייעל בה, ועד לא אתחברו כחדא לא הוה עלמא פדקא יאות, לבתר מה פתיב, (בראשית ט) ומאלה נפצה כל הארץ. מהו נפצה. כמה דאת אמר, (בראשית ב) ומשם יפרד. דמתמן אשתכח פרודא ואתבדרו תולדות לכל סטרין וכלא חד פדוגמא חדא. בגיני כף אלה תולדות נח. אלה ודאי דהא יסודא דעלמא איהו דעביד (דף ט ע"א) תולדות לקיימא בארעא. אתא רבי אבא ונשקיה. אמר אריא בחיליה טינרא נקיב ותבר. כף הוא ודאי. ותא חזי, משיעורא דתיבותא אופי נמי הכי הוא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח (תהלים מו) לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת (בדפוס קרימונא
אלקים, ועי' מ"ש לעיל נח ב) יִי אֲשֶׁר שָׁם שִׁמּוֹת בְּאָרֶץ. הַאִי
קָרָא הָא אֶתְמַר וְאוֹקְמוּתָ. אֲבָל לְכוּ חֲזוּ, מֵאֵי חֲזוּ. כְּמֵא
דַּאתְ אָמַר, (ישעיה כא) חֲזוֹת קָשָׁה הוֹגֵד לִי. בְּעוֹבְדוֹי
דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד, אֶתְגַּלִּי נְבוּאָה עֲלָאָה לְבְנֵי
נְשָׂא. אֲשֶׁר שָׁם שִׁמּוֹת, שִׁמּוֹת וְדַאי, דְּהָא שְׂמָא גָרִים
לְכָלָא.

כְּתִיב וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נחַ לְאֹמֵר זֶה וְגו' אֲמַאי הַכָּא
לְאֹמֵר. וְאֲמַאי זֶה. אֶלָּא (הובא לעיל דף נח א' לשון חד)
לְאֹמֵר דָּא אֶתְתָּא. זֶה דָּא צִדִּיק. (רמזו כמזו דקודשא בריך הוא קרא ליה
נח נייקא דארעא. לאמר, מאי לאמר. אלא אתר דא קרי ליה נח. ומאן איהו ארעא קדישא.
לאמר זח ינחמנו מנעשנו וגו'. עבד ליה קודשא בריך הוא לתתא כגוונא עלאה) (נ"א זח
דא צדיק וכן נח (לאמר, נח) דא צדיק. לְאֹמֵר דָּא נוֹקְבָא. בְּגִין דְּלָא
מִתְפָּרְשֵׁן דָּא מִן דָּא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְאֹמֵר דָּא אֶרְעָא
קְדִישָׁא) (וְזֶה אֲמַת) (כצ"ל באמת בהגהת ד"א. הרש"ב) כְּתִיב הַכָּא זֶה
יִנְחַמְנוּ, וּכְתִיב הַתָּם (ישעיה כח) זֶה יִי קוֹיְנוּ לוֹ. זַכַּיִן אֲנוּן
צִדִּיקָא דְרִשִׁימִין בְּרִשִׁימוֹ דְּגוֹשְׁפִּנְקָא דְּמִלְכָּא לְמַהוּי
בְּשִׁמְיָה רִשִׁימִין וְאִיהוּ שְׂוִי שְׂמֵהֶן בְּאֶרְעָא כְּדָקָא יְאוּת.
כְּתִיב וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נחַ. וּכְתִיב, (וישב קפו ב) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
יַעֲקֹב. אֲמַאי לָא כְּתִיב אֶת. אֶלָּא הַתָּם דְּרָגָא
אֲחָרָא (ד"א חדא) וְהַכָּא דְּרָגָא אֲחָרָא. (נ"א אֶת, כְּמָה דַּאתְ

אמר ואראה את יי) פדכתיב, (ישעיה ו) ואראה את יי.
 ואראה יי לא כתיב אלא את יי. אוף הכא בנח ויקרא
 את שמו נח. ויקרא שמו יעקב דרגא די ליה, קודשא
 בריך הוא ממש קרא ליה יעקב. אבל הכא את
 לאתפללא שכינתא. (נ"א דהיא דרגא אקרא לתתא):

אלה תולדות נח וגו'. רבי יהודה פתח (תהלים קיב) טוב
 איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט. טוב איש,
 דא קודשא בריך הוא דאקרי טוב. כמה דכתיב, (תהלים
 קמח) טוב ה' לכל. וכתיב, (שמות טו) ה' איש מלחמה. להאי
 כל חונן ומלוה. לאתר דלית ליה מדי ליה. והוא אתר
 מניה אתון יכלכל דבריו במשפט, דהא ההוא דבר לא
 אתון אלא במשפט כמה דאת אמר (תהלים פט) צדק ומשפט
 מכון פסאך.

דבר אחר טוב איש, דא צדיק דכתיב, (ישעיה א) אמרו
 צדיק פי טוב פי פרי מעלליהם יאכלו. רבי יוסי
 אמר דא נח דכתיב נח איש צדיק. רבי יצחק אמר דא
 שבחא דשבת, דביה פתח טוב, דכתיב, (תהלים צב) טוב
 להודות לה'.

רבי חייא אמר כלא חד וכלהו מלה חדא אמרו. ודא
 עביד תולדות בעלמא. תולדות דעלמא מאן אנון.
 אלין נשמתהון דצדיקיא דאנון איבא דעובדוי דקודשא

בְּרִיךְ הוּא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מִתְעַטֵּר בְּעֵטְרוֹי, מִתְעַטֵּר מֵעֵילָא וּמִתַּתָּא. מֵעֵילָא מֵאֲתַר
 דְּעַמִּיקָא דְכֻלָּא. מִתְעַטֵּר מִתַּתָּא בַּמָּה. בְּנִשְׁמַתְהוֹן
 דְּצִדִּיקָיָא. כְּדִין אֲתוּסְףָּ חַיִּים מֵעֵילָא וּמִתַּתָּא. וְאֲתַכְּלִיל
 אֲתַר מְקוּדְשָׁא מְכַל סְטָרִין וּבִירָא אֲתַמְלִיָּא וַיִּמָּא
 אֲשַׁתְּלִים, וּכְדִין יֵהֵב לְכֻלָּא.

כְּתִיב, (משלי ה) שִׁתָּה מִים מְבוֹרֵךְ וְנוֹזְלִים מִתּוֹךְ בְּאֲרֵךְ.
 אֲמַאי (הַכָּא) בּוֹרֵךְ בְּקַדְמִיתָא וּלְבַתָּר בְּאֲרֵךְ. דְּהָא
 בּוֹר לָא אֲקָרִי אֲלָא רִיקְנִיָּא דְלָא נְבִיעַ. בְּאֵר מִיִּן
 דְּנִבְעִין. אֲלָא כֻלָּא אֲתַר חַד הוּא. אֲלָא אֲתַר דְּמִסְכְּנִי (נ"א
 דְּמִסְכְּנוֹתָא) אֲחִידָן בֵּיהּ אֲקָרִי בּוֹר. דְּלִית לֵיהּ מְדִילִיהּ אֲלָא
 מַה דְּיֵהֵבִין בְּגִוּיָּהּ. וּמֵאֵן אִיהוּ דְּלִי"ת. לְבַתָּר אֲתַעְבִּיד
 בְּאֵר דְּאִיהוּ נְבִיעַ וּמְלִיָּא (ד"א דְּמְלִיָּא) מְכַל סְטָרִין. וּמֵאֵן
 אִיהוּ ה"א. אֲתַמְלִיָּא מֵעֵילָא (דף ט ע"ב) וְנִבְיעַ מִתַּתָּא.
 אֲתַמְלִיָּא מֵעֵילָא כְּמַה דְּאֲמָרֵן. וְנִבְיעַ מִתַּתָּא מִנְשַׁמְתְּהוֹן
 דְּצִדִּיקָיָא.

דְּבַר אַחַר שִׁתָּה מִים מְבוֹרֵךְ, דָּא דְּוֹד מְלָכָא דְּכְתִיב בֵּיהּ
 (שמואל ב כג) מִי יִשְׁקֵנִי מִים מְבוֹר בֵּית לָחֶם. אִית מָאֵן
 דְּיִימַר, וְנוֹזְלִים דָּא יִצְחָק. מִתּוֹךְ דָּא מִשָּׁה דְּאִיהוּ
 בְּאֲמָצְעֵיתָא. בְּאֲרֵךְ דָּא אֲהֲרֹן דְּאֲתַקְרִי בְּאֵר מִים חַיִּים.
 וְדוֹד מְלָכָא דְּאֲתַחְבַּר עִמָּהוֹן. וְנוֹזְלִים דָּא אֲבֵרְהָם. מִתּוֹךְ,

דָּא יַעֲקֹב דְּאִיהוּ בְּאַמְצָעִיתָא. בְּאַרְךָ דָּא יִצְחָק דְּאֶקְרִי
בְּאֵר מַיִם חַיִּים. הָא בְּהַאי קָרָא אֲשֶׁתְּכַח רְתִיכָא קְדִישָׁא
עֲלָאָה מְאַבְהֵן. וְדוּד מְלָכָא אֲתַחֲבַר עֲמַהוֹן.

תִּיאוּבְתָא דְנוֹקְבָא לְגַבֵּי דְכוּרָא לָאו אִיהוּ אֱלָא פִּד
עֵייל רוּחָא בְּה וְאַשְׁדַּת מִיָּיא לְקַבְלָא מִיִּין
עֲלָאִין דְּכוּרִין. כִּךְ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לָא אֲתַעֲרַת תִּיאוּבְתָא
לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֱלָא בְּרוּחָא דְצַדִּיקָא דְעָאֲלִין
בְּגוּוּה. וְכַדִּין נְבַעִין מִיָּיא מְגוּוּה לְקַבְלָא מִיִּין דְּדְכוּרָא.
וְכֻלָּא אֲתַעֲבִיד תִּיאוּבְתָא חֲדָא ^(ס"א) וְצַבוּרָא חֲדָא וְצַרוּרָא
חֲדָא וְקְשׁוּרָא חֲדָא. וְדָא הוּא רַעוּא דְכֻלָּא וְטִיּוּלָא
דְּמִטִּייל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא.

תָּא חַזִּי, כָּל אַנוּן תּוֹלְדוֹת דְּגִנְתָּא דְעַדוֹן לָא נְפַקִּין
מְצַדִּיק. אֱלָא פִּד עֵייל בְּהַאי תִּיבָה בְּחַבוּרָא חֲדָא.
וְכֻלָּא גְנִיזִין בָּה. וְלְבַתַּר מִינָה נְפַקִּין. אוּף הֲכָא נַח אִישׁ
צַדִּיק לָא אֲפִיק תּוֹלְדוֹת לְמַפְרִי בְּעֲלָמָא עַד דְּעָאֲל
לְתִיבָה וְאַתְכַּנְּשׁ כֻלָּא בָּה וְהוּוּ גְנִיזִין בָּה. וְלְבַתַּר מִנָּה
נְפַקוּ לְמַפְרִי בְּעֲלָמָא וְלֹאֲתַקִּימָא בְּאַרְעָא. וְאַלְמִלָּא
דְּנְפַקוּ מְגוּ תִּיבָה לָא אֲתַקִּימוּ בְּעֲלָמָא. וְכֻלָּא כְּגוּוּנָא
דְּלְעִילָא. מְגוּ תִּיבָה נְפַקִּי לְעִילָא. מְגוּ תִּיבָה נְפַקִּי
לְתַתָּא. דָּא כְּגוּוּנָא דָּא. ^(מגו) וְהֲכָא אֲתַקִּימָא עֲלָמָא וְלָא
מְקַדְמַת דְּנָא. דְּבַגִּינִי כִךְ פְּתִיב וְנוּזְלִים מִתּוֹךְ בְּאַרְךָ.

וּכְתִיב וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים (אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְגו' כְּכַתוּב בַּדֶּף סב א):
 וּתְשַׁחַת הָאָרֶץ לְפָנֵי הָאֱלֹהִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה פִּיּוֹן
 דְּכְתִיב וּתְשַׁחַת הָאָרֶץ אִמְאֵי לְפָנֵי הָאֱלֹהִים.
 אֲלֵא פִיּוֹן דְּעַבְדוּ חוּבֵיהוֹן בְּאַתְגְּלִיא לְעֵינֵיהוֹן דְּכֻלָּא כְּדִין
 לְפָנֵי הָאֱלֹהִים כְּתִיב.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר אֲנָא אִפְכָּא אִמְרִית. וּתְשַׁחַת הָאָרֶץ לְפָנֵי
 הָאֱלֹהִים. בְּקַדְמִיתָא לְפָנֵי הָאֱלֹהִים דְּלֵא הוּוּ עַבְדֵי
 בְּאַתְגְּלִיא. לְפָנֵי הָאֱלֹהִים עַבְדוּ וְלֵא לְפָנֵי בְנֵי נִשְׂא.
 וּלְבִסוּף עַבְדוּ בְּאַתְגְּלִיא הֵדָּא הוּוּ דְּכְתִיב וּתְמַלֵּא הָאָרֶץ
 חֲמָס. דְּלֵא הוּוּ אֲתֵר בְּכָל אֶרְעָא דְּלֵא הוּוּ בְּאַתְגְּלִיא.
 וּבְגִין כֶּךָ בְּתַרִּי גְוּוֹנֵי אָמַר קָרָא.

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ. רַבִּי אַבָּא אָמַר מִיּוֹמָא דְּעַבְרָא אָדָם עַל
 פְּקוּדָא דְּמָרִיָּה כָּל בְּנֵי עֲלָמָא דְּאֲתִילִידוּ לְבִתֵּר
 אֶקְרוּן בְּנֵי הָאָדָם. וְלֵא לְשִׁבְחָא אֶקְרוּן הַכִּי. אֲלֵא כְּמָאן
 דְּאָמַר בְּנוֹי דְּהַהוּא דְּעַבְרָא עַל פְּקוּדָא דְּמָרִיָּה. פִּיּוֹן דְּאֲתָא
 נֹחַ, אֶקְרוּן בְּנֵי עֲלָמָא עַל שְׁמִיָּה דְּנֹחַ. תּוֹלְדוֹת נֹחַ
 לְשִׁבְחָא. דְּקָאִים לוֹן בְּעֲלָמָא. וְלֵא תּוֹלְדוֹת הָאָדָם
 דְּאֲעֵבוּר לוֹן מִעֲלָמָא וְגָרִים מוֹתָא לְכֻלְהוּ.

אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי, אֵי הַכִּי, הָא כְּתִיב לְבִתֵּר וַיֵּרֶד יִי
 לְרֵאוֹת אֶת הָעֵיר וְאֵת הַמְּגִדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי
 הָאָדָם. בְּנֵי הָאָדָם כְּתִיב וְלֵא כְּתִיב בְּנֵי נֹחַ. אָמַר לִיָּה בְּגִין

דְּאָדָם (דְּחֻטָא ד"א חטא) קָמִי מְרִיָה טַב לִיָּה דְלָא אַבְרִי וְלָא
יִכְתוּב עֲלֵיהָ הָאִי קָרָא.

אֱלֹא תָא חֲזִי, פְּתִיב (משלי י) בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אָב. כִּד בְּרָא
טַב, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא דְכָרִין לִיָּה לְאַבּוּי לְטַב. וְכִד
אִיהוּ בִישׁ, כָּלָא דְכָרִין לִיָּה לְאַבּוּי לְבִישׁ. אָדָם בְּגִין
דְּחֻטָא וְעֵבֶר עַל פְּקוּדָא דְמְרִיָּה, כִּד אָתוּ אַנּוּן דְּמַרְדּוּ
בְּמְרִיָּהוֹן מַה פְּתִיב אֲשֶׁר בְּנוּ בְּנֵי הָאָדָם בְּנוּי (ע"א א) דְּאָדָם
קְדָמָאָה דְּמַרְדַּד בְּמְרִיָּה וְעֵבֶר עַל פְּקוּדֵיהָ. וּבְגִינֵי כֶף אֱלֹה
תּוֹלְדוֹת נָח. אֱלֹה וְלָא קְדָמָאִי. אֱלֹה דְנִפְקוּ וְעָאֵלוּ גּוֹ
תִיבָה וְאַפִּיקוּ תּוֹלְדִין לְעֲלָמִין וְלָא תּוֹלְדוֹת אָדָם דְנִפְק
מִגְּנָתָא דְעֵדָן וְלָא אִפִּיק לֹון מִתַּמָּן.

תָא חֲזִי, אֵלוּ אִפִּיק אָדָם תּוֹלְדוֹת מִגְּנָתָא דְעֵדָן, לָא
יִשְׁתַּצוּן לְדָרִי דָרִין. וְלָא אֶתְחַשֵּׁף נְהוּרָא דְסִיָּהָרָא
לְעֲלָמִין. וְכִלְהוּ הוּוּ קִיָּמִין לְעֲלָמִין. וְאַפִּילוּ מִלְּאֲכִי עֲלָאִי
לָא קִיָּמִי קָמִיָּהוּ בְּנְהוּרָא וְזִיּוּא וְחֻכְמָתָא. כְּמָא דָּאֶת
אָמַר בְּצֻלָם אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוּ. אֲבָל פִּיּוֹן דְגָרִים (דף סא ע"א)
חֻטָאָה וְנִפְק אִיהוּ מִגְּנָתָא דְעֵדָן וְעֵבֶד תּוֹלְדוֹת לְבַר. לָא
אֶתְקִיָּמוּ בְּעֲלָמָא וְלָא הוּי כְּדָקָא חֲזִי.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה וְכִי הֵיךְ יִכְלִין לְמַעְבַּד תּוֹלְדוֹת תַּמָּן
דְּהָא אֲלִמְלָא לָא אֶתְמַשִּׁיף עֲלֵיהָ יִצַר הָרַע וְחֻטָא
אֶתְקִיָּים אִיהוּ בְּעֲלָמָא בְּלַחֲוּדוּי וְלָא יַעֲבִיד תּוֹלְדוֹת.

כְּגֹוֹנָא דָּא אֲלִמְלָא דְחָבוּ יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וְאִמְשִׁיכוּ
עֲלֵיהוּ יִצְרַר הָרַע לֹא עֲבָדוּ (במדבר קפט א) תּוֹלְדוֹת לְעֵלְמִין
וְלֹא יִיתוּן דְרִין אַחַרְנִין לְעֵלְמָא.

אֲמַר לִיה אֲלִמְלָא לֹא חֲטָא אָדָם לֹא עָבִיד תּוֹלְדוֹת
כְּגֹוֹנָא דָּא מְסִטְרָא דִּיִּצְרַר הָרַע. אֲבַל עָבִיד
תּוֹלְדוֹת מְסִטְרָא דְרוּחָא קְדִישָׁא. דִּהֲשֵׁתָא לֹא עָבִיד
תּוֹלְדוֹת אֲלָא מְסִטְרָא דִּיִּצְרַר הָרַע. וּבְגִין דְכָל תּוֹלְדוֹת
דְּבְנֵי נְשָׂא כְּלָהוּ מְסִטְרָא דִּיִּצְרַר הָרַע, בְּגִין כְּפָּ לִית לֹון
קִיוִם. וְאִי אֲפִשֵׁר לֹון לְאַתְקִימָא, דִּסְטְרָא אַחַרָא אַתְעָרַב
בְּהוּ. (ד"ח ל"ג) וְאֲפִשֵׁר לֹון בְּסִטְרָא אַחַרָא).

אֲבַל אֲלִמְלָא לֹא חֲטָא אָדָם וְלֹא אַתְתְּרַךְ מַגְנָתָא דְעֵדֵן.
הוּוּ עָבִיד תּוֹלְדוֹת מְסִטְרָא דְרוּחַ קוּדְשָׁא דְקְדִישִׁין
כְּמִלְאֲכֵי עֲלָאִין קְיִימִין לְדְרִי דְרִין כְּגֹוֹנָא דְלְעִילָא. כִּיּוֹן
דְּחֲטָא וְאוּלִיד בְּנִין לְבַר מַגְנָתָא דְעֵדֵן, וְלֹא זָכָה לְאַפְקָא
לֹון מַגְנָתָא, לֹא אַתְקִימוּ אֲפִלוּ לְאַשְׁתְּרָשָׁא בְּעֵלְמָא דָּא.
עַד דְאַתָּא נַח דְאַיְהוּ צְדִיק וְעָאֵל בְּתִבָּה. וּמִן תְּבָה נְפִקוּ
כָּל דְרִין דְעֵלְמָא. וּמִתְמָן אַתְבְּדְרוּ לְכָל אַרְבַּע רוּחֵי
עֵלְמָא. (שייך לקמן ריש סב):

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה. אִמָּאֵי נִשְׁחָתָה.
בְּגִין כִּי הִשְׁחִית כָּל בֶּשֶׂר אֶת דְרָכּוֹ, כְּמָה דְאַתְמָר.
רְבִי חֵיִיא פִּתַח קָרָא וְאֲמַר (יִוְנָה א) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת
מַעֲשֵׂיהֶם כִּי שָׁבוּ מִדְרָכָם הָרַעָה.